

Bernard Cornwell

VÁLKA VLKŮ

Boj tří králů v pevnosti orlů

Válka vlků

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Bernard Cornwell

Válka vlků – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

VÁLKA VLKŮ

Bernard Cornwell

VÁLKA VLKŮ

Přeložil Jiří Beneš

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2019

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2018 Bernard Cornwell

Mapa © 2018 John Gilkes

All rights reserved.

Z anglického originálu *War of the Wolf*

(First published by HarperCollins *Publishers* 2018)

přeložil © 2019 Jiří Beneš

Redakce textu: Zuzana Pokorná

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5215-8 tištěná kniha

ISBN 978-80-759-5284-4 ePub

ISBN 978-80-759-5285-1 Mobi

ISBN 978-80-759-5286-8 PDF

Válku vlků věnuji památce
Tobyho Eadyho,
svého agenta a drahého přítele.
1941–2017

OBSAH

MAPA

9

MÍSTNÍ NÁZVY

11

ČÁST PRVNÍ

Neklidné země

13

ČÁST DRUHÁ

Slavnost bohyně Eostre

155

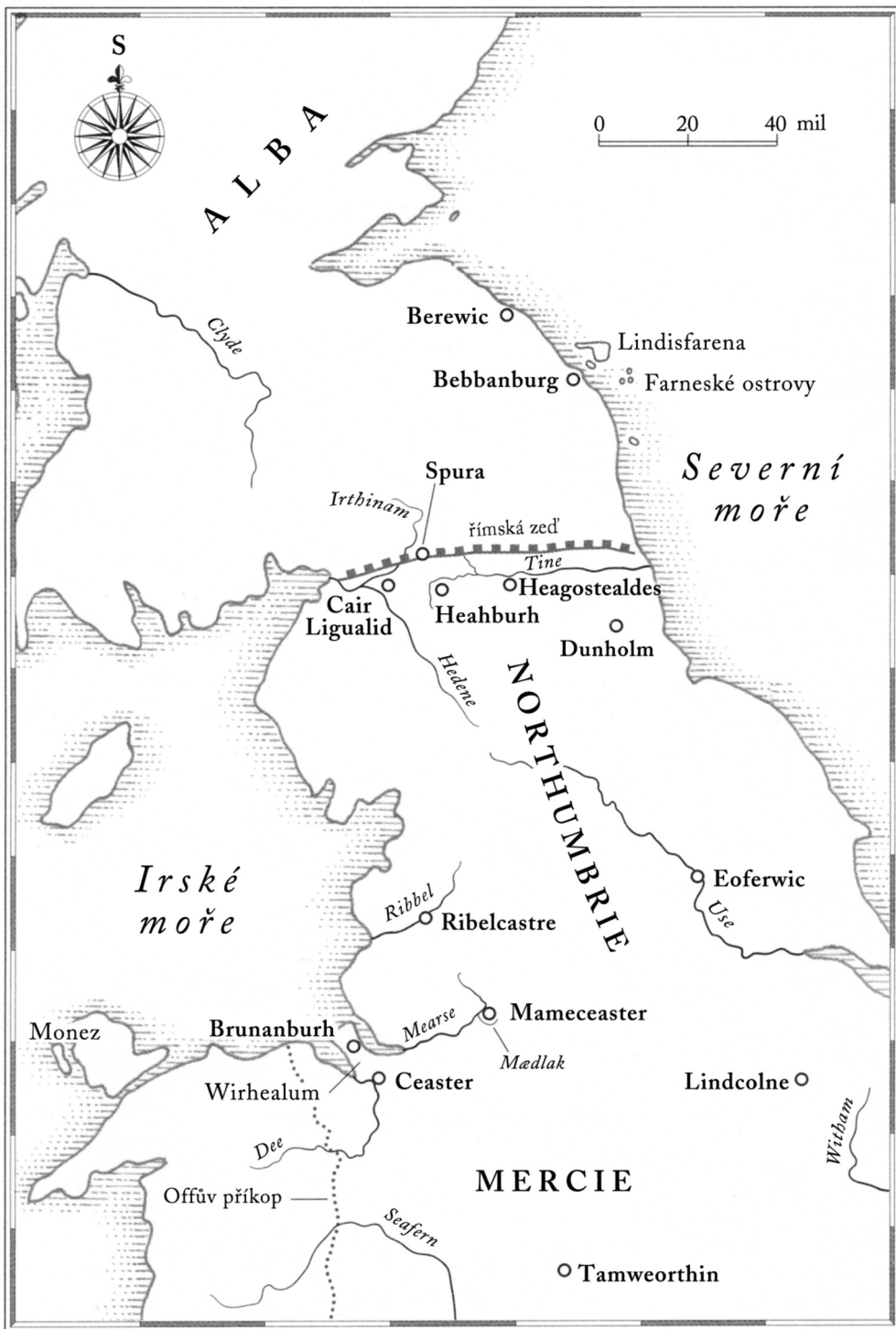
ČÁST TŘETÍ

Pevnost orlů

239

HISTORICKÁ POZNÁMKA

337

MÍSTNÍ NÁZVY

Způsob psaní jmen v anglosaské Anglii byl kolísavý, proměnlivý a nejistý, bez důsledností a zásad, i pokud šlo o názvy samy. Londýn byl tedy uváděn a zaznamenáván jako Lundonia, Lundenberg, Lundenne, Lundene, Lundenwic, Lundenceaster či Lundres. Uvědomuji si, že někteří čtenáři by nepochybně dali přednost jiným názvům, než jaké uvádím v následujícím přehledu i v celé své knize, ale já jsem obvykle využil pravopisných znění, která jsem našel v *Oxford Dictionary of English Place-Names* (*Oxfordském slovníku místopisných názvů*) nebo v *Cambridge Dictionary of English Place-Names* pro léta 871–899 n. l., tedy pro dobu vlády Alfredda Velikého a léta nejbližší tomuto období. Ani toto řešení však není zcela spolehlivé. V roce 956 se např. Hayling Island psal dvěma různými způsoby – Heilincigae a Hæglungaiggæ. A ani já jsem nebyl vždy důsledný, takže jsem dal přednost moderní Anglii (England) před názvem Englalond a místo Nordhymbraland užívám název Northumbrie, abych nevyvolal dojem, že hranice či meze starodávného království se shodují s hranicemi dnešního hrabství. Takže i tento seznam, stejně jako způsob psaní názvů samých, je kolísavý a nedůsledný.

Bebbanburg	Bamburgh, hrabství Northumberland
Berewic	Berwick-upon-Tweed, hrabství Northumberland
Brunanburh	Bromborough, hrabství Cheshire
Cair Ligualid	Carlisle, hrabství Cumbria
Ceaster	Chester, hrabství Cheshire
Cent	Kent
Contwaraburg	Canterbury, hrabství Kent
Dunholm	Durham, hrabství Durham
Dyflin	Dublin, Irsko

Eoferwic	York, hrabství Yorkshire (saské jméno)
Fagranforda	Fairford, hrabství Gloucestershire
Farnea Islands	Farneské ostrovy, Northumbrie
Gleawecestre	Gloucester, hrabství Gloucestershire
Heagosteaides	Hexham, hrabství Northumberland
Heahburh (smyšlené jméno)	Whitley Castle, Alston, hrabství Cumbria
Hedene	řeka Eden, hrabství Cumbria
Huntandun	Huntingdon, hrabství Cambridgeshire
Hwite	Whitchurch, hrabství Shropshire
Irthinam	řeka Irthing
Jorvik	York, hrabství Yorkshire (severské jméno)
Lindcolne	Lincoln, hrabství Lincolnshire
Lindisfarena	Lindisfarne (Holy Island, „Svatý ostrov“), Northumberland
Lundene	Londýn
Mædlak	řeka Medlock, hrabství Lancashire
Mærse	řeka Mersey
Mameceaster	Manchester
Monez	ostrov Anglesey, Wales
Ribbel	řeka Ribble, hrabství Lancashire
Ribelcastre	Ribchester, hrabství Lancashire
Snæland	Island
Spura (smyšlené jméno)	Birdoswald, římská pevnost na Hadriánově valu, hrabství Cumbria
Sumorsæte	hrabství Somerset
Tamweorthin	Tamworth, hrabství Staffordshire
Temes	řeka Temže
Tine	řeka Tyne
Use	řeka Ouse, hrabství Yorkshire
Wevere	řeka Weaver, hrabství Cheshire
Wiltunscir	hrabství Wiltshire
Wintanceaster	Winchester, hrabství Hampshire
Wirhealum	poloostrov Wirral, hrabství Cheshire

ČÁST PRVNÍ
Neklidné země

Kapitola první

Na Æthelflaedin pohřeb jsem nejel.

Pochovali ji v Gleawecestru vedle jejího manžela, kterého nenáviděla.

Hlavním truchlícím byl její bratr, wessexský král Edward, a když kobku s Æthelflaediným tělem po obřadu zazdili, zůstal Edward v Gleawecestru, kde dal svěsit podivnou standartu své sestry s posvátnou husou a místo ní vztyčit svou s wessexským drakem. Zpráva, kterou tím vyslal do celé země, nemohla být jasnější. Mercie přestala existovat. Celé britské území jižně od Northumbrie a východně od Walesu teď tvořilo jediné království s jediným králem. A pak mě Edward povolal do Gleawecestru, abych mu přísahal manskou věrnost, neboť na území, jež se donedávna nazývalo Mercii, jsem měl část svých statků. Na listu, který mi jeho poslové doručili, stálo *Anglorum Saxonum Rex*. Král Anglů a Sasů. Nikam jsem nejel.

Během roku přišel další list, tentokrát podepsaný a zapečetěný ve Wintanceasteru. Sděloval mi, že půda, již mi z Boží milosti postoupila Æthelflaed Mercijská, byla zkonfiskována ve prospěch biskupství herefordského, které, jak mě list ujišťoval, ji využije k podpoře Boží slávy. „Což znamená, že biskup Wulfheard bude mít víc stříbra pro své dívky,“ řekl jsem Eadith.

„Možná bys do Gleawecestru měl jet,“ mínila.

„A přísahat věrnost Edwardovi?“ To jméno jsem doslova vyplivl. „Nikdy. Já Wessex nepotřebuju a Wessex nepotřebuje mě.“

„A co tedy kolem těch statků budeš dělat?“ zeptala se.

„Nic,“ řekl jsem. „A co bych taky mohl dělat? Jít do války proti Wessexu?“ Vlastně mi vadilo jen to, že mou půdu a mé statky měl dostat biskup Wulfheard, můj starý nepřítel, protože já jsem žádné majetky v Mercii nepotřeboval. Patřil mi Bebbanburg, a to mi stačilo. Byl jsem northumbrij-

ský pán a měl jsem všechno, co jsem chtěl. „A proč bych s tím měl něco dělat?“ zavrčel jsem na Eadith. „Jsem starý a o žádné problémy nestojím.“

„Nejsi starý,“ snažila se mě uchlácholit.

„Jsem,“ trval jsem na svém. Bylo mi přes šedesát a byl jsem prastarý.

„Ale nevypadáš staře.“

„Vlastně mi to vyhovuje,“ pokračoval jsem v úvahách. „Wulfheard bude obcovat se svými děvkami a nechá mě umřít v klidu a míru. Je mi jedno, jestli se už do Wessexu nebo do Mercie nepodívám.“

Přesto jsem o rok později do Mercie vjel v sedle svého nejsilnějšího hřebce Tintrega, v plné zbroji a s Hadím dechem, svým mečem, zavěšeným na levém boku. Těžký štít okovaný železem mi vezl sluha Rorik a následovalo mě devadesát mužů, všichni jako já na válečných koních.

„Panebože, těch je!“ vydechl Finan vedle mě s pohledem upřeným na nepřátele pod námi. „Dobře čtyři stovky,“ mínil. „Nejmíň čtyři stovky,“ dodal po chvíli. „Možná pět.“

Nic jsem na to neřekl.

Bylo pozdní odpoledne zimního dne a v chladu, který nás svíral, stoupala mezi holými větvemi z nozder koní pára. Stáli jsme mezi stromy na nízkém návrší, z něhož jsme nepřátele pozorovali. Slunce se sklánělo k obzoru, ale našťástí bylo schované za mraky, takže nás neprozrazovaly odlesky zbroje a zbraní. V dálce, vpravo od nás, se na západ táhla mělká šedivá řeka Dee, jejíž koryto se směrem k moři rozšiřovalo. V dolině před námi byl nepřítel a za ním Ceaster.

„Pět stovek,“ usoudil definitivně Finan.

„Nemyslel jsem si, že tohle město ještě někdy uvidím,“ poznamenal jsem. „Ani jsem ho už nechtěl vidět.“

„Strhli most,“ ukázal Finan dál na jih.

„A ty bys to na jejich místě neudělal?“

Městem, které jsem už nikdy nechtěl vidět, byl Ceaster a naši nepřátelé ho obléhali. Většina jich stála východně od města, ale kouř z táborových ohňů prozrazoval, že je jich spousta také na severní straně. Řeka Dee plynula kolem jižních hradeb, ale pak se stáčela k severu a pokračovala ke svému širokému ústí, takže když nepřátelé zbořili středový oblouk starého římského mostu, zajistili si tím, že městu nemohla přijít pomoc z jihu.

Pokud by se tedy malá posádka Ceasteru chtěla probít z pasti ven, musela by se obrátit na sever nebo na východ, kde byli nepřátelé nejsilnější. A ta posádka byla opravdu malá. Měl jsem zprávy, že město drží méně než sto mužů, i když to byl jen odhad.

Finan musel myslet na totéž. „A pět set mužů to město nedokáže dobýt?“ prohlásil posměšně.

„Možná i šest set,“ poznamenal jsem. Dalo se těžko říct, jaký je skutečný počet bojovníků nepřítele, protože v jeho táboře byla také spousta žen a dětí. Přesto se mi zdál Finanův odhad nízký. Tintreg sklonil hlavu a zafřkal. Pohladil jsem ho po šíji a dotkl se jílce Hadího dechu pro štěstí. „Nechtěl bych na ty hradby útočit,“ řekl jsem. Ceasterské kamenné valy vybudovali Římané, a to byli dobří stavitelé. Navíc jsem usoudil, že malá posádka města musí mít dobré velení, když všechny předchozí útoky odrazila.

Proto se obléhatelé rozhodli opevněné město vyhladovět a tak dostat jeho obránce ven.

„A co tedy budeme dělat?“ zeptal se Finan.

„Táhli jsme se sem pěknou dálku...“

„Takže?“

„Takže by byla škoda nebojovat.“ Odmlčel jsem se a znovu jsem se na město zadíval. „Jestli je pravda, co nám ten mnich řekl, tak teď už ti ubožáci ve městě jedí krysy. A tamti dole,“ kývl jsem hlavou k táborovým ohňům, „jsou promrzlí, nudí se a trčí tady už příliš dlouho. Při útocích na hradby měli jistě ztráty, takže teď jenom čekají.“

Viděl jsem, že obléhatelé vybudovali před ceasterskou severní a východní bránou pevné zátarasy. Bylo jasné, že je střeží jejich nejlepší muži, připravení zastavit jakýkoliv pokus posádky vyrazit ven a uniknout. „Je jim zima, nudí se a mají pocit, že tu nejsou k ničemu,“ opakoval jsem.

„Jak k ničemu?“ pohlédl na mě Finan.

„Většinou jsou to muži z fyrdu,“ řekl jsem. Fyrd bylo vojsko posbírané z řemeslníků, pastevců a vůbec z obyčejných mužů bez zbroje se špatnými zbraněmi. Mohli být stateční, ale v boji proti vycvičeným bojovníkům, jako bylo těch devadesát, které jsem vedl já, neměli šanci. „Nejsou tu k ničemu, a navíc jsou hloupí,“ dodal jsem.

„Proč hloupí?“ zeptal se Berg, který stál za mnou.

„Protože nepostavili žádné stráže na téhle straně. Neměli dopustit, abychom se dostali tak blízko k nim. Nemají o nás ani tušení. A hloupost zabíjí.“

„To se mi líbí, že jsou hloupí,“ zasmál se Berg, mladý divoký Nor, který se nebál ničeho, kromě nelibosti své mladé saské ženy.

„Do západu slunce je pořád dost času,“ poznamenal Finan.

„Tak ho nepromarněme,“ řekl jsem.

Otočil jsem Tintrega a zamířil lesem zpátky k cestě, která vedla od brodu přes řeku Mærse do Ceasteru. Právě tahle cesta ve mně vyvolávala vzpomínky na dobu, kdy jsem po ní jel, abych se střetl s Ragnallem, a taky na Haestenovu smrt. A teď mě vedla k dalšímu boji.

Přesto jsme v žádném případě nepůsobili hrozivě, když jsme sjížděli dlouhým mírným svahem. Nijak jsme nespěchali. Přicházeli jsme jako muži na konci dlouhé cesty, což byla pravda, meče jsme měli zastrčené v pochvách a svazky kopí uložené na soumarech, které vedli naši sluhové. Nepřátelé nás museli spatřit hned, jak jsme se vynořili z lesa, ale nás byl jen houfec, kdežto jich bylo hodně; navíc to, že jsme jeli krokem, vzbuzovalo dojem, že přijíždíme v míru. Vysoké kamenné hradby města tonuly ve stínu, ale i tak jsem rozeznal, že z ochozu visí standarty s křesťanskými kříži. Vzpomněl jsem si na Leofstana, zbožného hlupáka a dobrého muže, kterého si Æthelflaed vybrala za svého biskupa. Æthelflaed ceasterské opevnění zesílila, obsadila město posádkou a udělala z něj záštitu proti Norům a Dánům, kteří připlouvali přes Irské moře, aby na saských územích lovíli otroky.

Æthelflaed, Alfredova dcera a vládyně Mercie, byla nyní mrtvá a její tělo tlelo ve studené kamenné kryptě. Představil jsem si, jak její mrtvé ruce svírají v páchnoucí temnotě hrobu krucifix, a vzpomněl jsem si, že tytéž ruce zatínaly prsty do mých zad, když se pode mnou zmítala. „Bůh mi odpusť, ale nepřestávej,“ říkala.

A teď mě přivedla zpátky do Ceasteru.

A Hadí dech se znovu chystal zabíjet.

Æthelflaedin bratr Edward vládl Wessexu a proti panování své sestry nad Mercíi nic neměl. Po její smrti však překročil se západosaským vojskem řeku Temes a táhl na sever. Prohlásil, že chce pouze uctít památku své

sestry při jejím pohřbu, ale jeho vojsko už v Mercii zůstalo, aby pro něj zajistilo vládu nad sestřiným královstvím. Edward, *Anglorum Saxonum Rex*.

Ti z mercijských pánů, kteří se před Edwardem sklonili, byli odměněni, ale jiní, i když jich nebylo mnoho, západosaskou nadvládu odmítali. Mercie byla hrdá země. V jistých dobách platil mercijský král za nejmocnějšího vládce v celé Británii a králové Wessexu, Východní Anglie a vůdci waleských klanů mu posílali tribut. Ale pak přišli Dánové a Mercie padla. A byla to Æthelflaed, kdo se postavil severanům na odpor, kdo hnal pohany zpátky na sever a stavěl opevněné burhy, které chránily hranici země. Jenže teď byla Æthelflaed mrtvá, její tělo tlelo v hrobě a valy burhů střežili bojovníci jejího bratra. Wessexský král se prohlašoval za krále všech Sasů, žádal stříbro pro posádky, bral půdu pánům, kteří se před ním nechtěli sklonit, a dával ji vlastním pánům a církvi. Církvi v každém případě, protože to byli kněží, kdo kázal mercijskému lidu, že je vůlí jejich ukřižovaného boha, aby byl Edward Wessexský králem jejich země, a že ti, co se staví proti němu, staví se také proti jejich bohu.

Avšak ani strach z ukřižovaného boha nezabránil některým pánům postavit se Edwardovi na odpor, a tak začaly boje. Sasové proti Sasům, křesťané proti křesťanům, Merciané proti Mercianům a Merciané proti Západosasům. Vzbouřenci bojovali pod Æthelflaedinou vlajkou a prohlašovali, že podle její vůle měla po ní na mercijský trůn dosednout její dcera Ælfwynn. Ælfwynn, královna Mercie! Měl jsem Ælfwynn rád, ale věděl jsem, že není schopná vládnout království o nic víc, než by dokázala zabít kopím útočícího kance. Byla sice pěkná, ale rozmarná, lehkovážná a malicherná. A protože Edward věděl, že Æthelflaed určila svou nástupkyni na mercijském trůnu Ælfwynn, postaral se, aby jeho neteř skončila v klášteře – stejně jako jeho zapuzená žena. Přesto vzbouřenci dál nesli praporec Ælfwynniny matky a bojovali v jejím jménu.

Vedl je Cynlæf Haraldson, západosaský bojovník, za kterého chtěla Æthelflaed Ælfwynn provdat. Nutno dodat, že sám Cynlæf se chtěl stát králem Mercie. Byl mladý, hezký a v boji statečný, ale podle mého mínění hloupý. Jeho ambicí bylo porazit Západosasy, vysvobodit svou nevěstu z kláštera a nechat se korunovat.

Nejdřív však musel dobýt Ceaster. A v tom neuspěl.

„Vypadá to, že přijde sníh,“ poznamenal Finan, když jsme přijížděli k městu.

„V tuhle roční dobu je už na sníh pozdě,“ odpověděl jsem.

„Cítím to v kostech,“ trval na svém a zachvěl se. „Do setmění je tady.“

„Pcha,“ ušklíbl jsem se. „Dva šilinky na to, že žádný sníh nepřijde.“

Ted' se zase ušklíbl on. „Bože, posli mi víc takových hlupáků se stříbrem. Mé kosti se nikdy nemýlí.“ Finan byl Ir, můj zástupce ve velení a můj nejdražší přítel. Tvář rámovanou ocelí přilby mu brázdily hluboké vrásky a také šedivý vous potvrzoval, že je starý. Ostatně stejně stará musela být i moje tvář. Všiml jsem si, že uvolnil v pochvě Zloděje duši, jak nazýval svůj meč. „A o co nám vlastně jde?“ zeptal se, když se snažil proniknout pohledem kouřovou clonou z táborových ohňů před námi.

„O to, abychom ty bastardy dostali pryč od východní strany města,“ odpověděl jsem.

„Ale tam jich je jako much.“

Měl pravdu. Na východní straně Ceasteru tábořily skoro dvě třetiny všech nepřátel, takže ohně, které hořely mezi nízkými přístřešky z větví a drnů, byly rozmístěné hustě vedle sebe. Jižněji od nich jsem viděl asi tucet okázalých stanů, postavených v blízkosti ruin staré římské arény. Ta, přestože sloužila jako příhodný zdroj stavebního kamene, se stále temně tyčila nad stany, nad nimiž visely v bezvětrí dvě zplhlé vlajky. „Jestli je Cynlæf pořád tady, pak je v jednom z těch stanů,“ řekl jsem.

„Doufejme, že opilý.“

„Anebo je v aréně,“ dodal jsem. Aréna se nacházela vně městských valů jako jedna obrovská masa kamene. Pod kamennými lavicemi, jejichž řady se svažovaly ke středu, se nacházely místnosti podobné jeskyním, a když jsem si je naposledy prohlížel, byly plné toulavých psů. „Kdyby měl špetku rozumu, obléhání by ukončil, nechal by tady nějaké muže, aby udržovali posádku o hladu, a odtáhl na jih. Tam se bude rozhodovat, jestli vzpoura uspěje, nebo skončí porážkou. Ne tady.“

„A má ten člověk rozum?“

„Nemá,“ odpověděl jsem. „Je tupý jako poleno.“ A pak jsem se rozesmál. Skupina žen s otepmi dřeva na zádech nám ustoupila z cesty, poklekla,

a když jsme projížděli kolem, užasle na mě zírala. Pokynul jsem jim na pozdrav. „Přijíždíme, abychom z některých z nich udělali vdovy,“ řekl jsem, pořád ještě se smíchem.

„A to ti připadá směšné?“

Pobídl jsem Tintrega do klusu. „Směšné mi připadá, že my dva staří páprdové jedeme do války.“

„Mluv o sobě.“

„Chceš říct, že jsi mladší než já?“

„Ale nejsem děda.“

„Možná jsi, ale nevíš o tom.“

„Bastardi se nepočítají.“

„Počítají.“

„Pak jsi možná ty už dnes praděda.“

Zamračil jsem se. „Bastardi se nepočítají,“ zabručel jsem. Finan se zasmál, ale pak udělal znamení kříže, protože jsme dojížděli k římskému hřbitovu, který se rozprostíral po obou stranách cesty. Bylo to místo, z něhož šel strach, neboť se zde mezi náhrobními kameny potulovali duchové zemřelých. Nápisy vytesané na kamenech zarůstaly lišejníkem, a pokud ještě na některých byly zřetelné, dokázali je přecíst pouze křesťanští kněží, znali latinského jazyka. Před lety začal jeden z nich kameny převracet s tím, že to jsou pohanské ohavnosti. Ještě týž den však zničehonic padl mrtev k zemi a od té doby se křesťané římských náhrobních kamenů, podle mého názoru chráněných římskými bohy, ani nedotkli. Biskup Leofstan se smál, když jsem mu o tom vyprávěl, a ujišťoval mě, že Římané byli dobří křesťané. „Byl to náš bůh, jediný pravý, kdo toho kněze zabil,“ řekl mi. A později zemřel stejně náhle jako onen hanobitel římských kamenů. *Wyrd bið ful ārað.*

Mí muži nyní jeli roztažení téměř v řadě za sebou. Nikdo z nich nechtěl projíždět příliš blízko okraje cesty, neboť věděli, že právě tam se duchové shromažďují. Jet v dlouhé roztroušené řadě samozřejmě nebylo bezpečné, ale zdálo se, že nepřátelé v nás stále nespatřují žádnou hrozbu. Minuli jsme další ženy, všechny ohnuté pod nákladem otepí dřeva, které nasekaly v mlázi severně od římského hřbitova, a blížili jsme se k prvním táborovým ohnům. Pomalu se začínalo stmívat, i když do soumraku stále ještě nějaký

čas zbýval. Na ochozu severní hradby města jsem viděl kopiníky a bylo jasné, že nás pozorují. Zřejmě nás museli považovat za posilu obléhatelů.

Hned za římským hřbitovem jsem zastavil a čekal, až nás všichni muži dojedou. Pohled na hroby a asociace s biskupem Leofstanem ve mně vyvolaly vzpomínky. „Pamatuješ si na Mus?“ zeptal jsem se Finana.

„Panebože, jak bych na takové stvoření mohl zapomenout,“ zazubil se. „Měl jsi někdy příležitost...?“

„Ne,“ řekl jsem dřív, než mohl dopovědět. „A ty?“

Zavrtěl hlavou. „Zato tvůj syn si s ní užil dost.“

Svého syna jsem nechal v Bebbanburgu, aby tam v době mé nepřítomnosti velel posádce, která pevnost střežila. „Šťastlivec,“ poznamenal jsem. Mus, jejíž skutečné jméno znělo Sunngifu, byla malá jako myška a k našemu překvapení se z ní později vyklubala žena biskupa Leofstana. „Rád bych věděl, kde teď Mus je,“ dodal jsem. Stále jsem upřeně hleděl na severní úsek ceasterských valů a snažil se odhadnout, kolik mužů na jeho ochozu je. „Víc, než jsem čekal,“ řekl jsem, aniž jsem si uvědomil, že uvažuji nahlas. „Čeho?“

„Obránců na hradbách.“ Viděl jsem na ochozu nejméně čtyřicet mužů a předpokládal jsem, že přinejmenším stejně tolik jich je na východním úseku, před nímž stála největší síla obléhatelů.

„Možná dostali posily,“ poznamenal Finan.

Do Bebbanburgu přinesl zprávu o obléhání Ceasteru jakýsi mnich. V tu dobu jsme už samozřejmě o vzpouře části mercijských pánů věděli a vítali jsme ji. Nebylo žádným tajemstvím, že Edward, který se začal prohlašovat za krále Anglů a Sasů, chce vtrhnout do Northumbrie a svůj zpupně vyhlašovaný královský titul naplnit. Král Northumbrie, jímž byl můj zeť Sigtryggr, se na tento vpád připravoval a obával se ho. A pak přišla zpráva, že Mercie se drolí a Edward místo vpádu k nám bojuje o to, aby své nově získané území udržel. Naším záměrem bylo nedělat nic a nechat Edwardovo království, ať se zmítá v rozbrojích, neboť s každým saským bojovníkem, který zemře v Mercii, bude Edwardovo vojsko při invazi do Northumbrie slabší.

Přesto jsem se v tomto pozdním zimním odpoledni ocitl pod temnicí se oblohou na území Mercie a přicházel jsem bojovat. Sigtryggr to přijal

s nevolí a jeho ženě, mé dceři, se to líbilo ještě méně. „Proč?“ ptala se mě Stiorra vyčítavě.

„Složil jsem přísahu,“ odpověděl jsem jim oběma, a to jejich protesty umlčelo.

Prísaha je posvátná věc. Porušit přísahu znamená vzbudit hněv bohů, takže Sigtryggr neochotně souhlasil, abych se svými muži vytáhl k Ceasteru a zbavil město obležení. Ostatně těžko mi v tom mohl zabránit, neboť jsem byl nejmocnější z jeho pánů, vládce Bebbanburgu, a on sám se northumbrijským králem stal díky mně. Trval však na tom, že s sebou nemám brát víc než sto mužů. „Vem jich víc, a ti zatracení Skoti překročí hranice.“ Souhlasil jsem a vedl jsem jich tedy devadesát. A s tímto skrovným houfem jsem se vydal takovou dálku zachraňovat Edwardovo nové království.

„Myslíš, že ti za to bude Edward vděčný?“ zeptala se mě dcera ve snaze najít v mém neústupném rozhodnutí aspoň něco dobrého. Děkala si naději, že by Edward z vděčnosti za mou pomoc mohl upustit od svého plánu vtrhnout do Northumbrie.

„Spíš si o mně bude myslet, že jsem hlupák,“ odpověděl jsem.

„To jsi!“

„Mimochodem, doslechl jsem se, že je nemocný.“

„To je dobře,“ prohlásila Stiorra s uspokojením. „Možná mu dává zabrat jeho nová žena.“

Pochyboval jsem, že se od Edwarda dočkám nějakého vděku, ať to u Ceasteru dopadne jakkoliv. Dusot kopyt našich koní zněl na římské dlážděné cestě obzvlášť hlasitě. Pořád jsme jeli pomalu, abychom dávali najevo, že nepředstavujeme žádnou hrozbu. Minuli jsme starý omšelý kamenný milník, který říkal, že do Devy, jak znělo jméno, jež dali Ceasteru Římané, zbývá jedna míle. To už jsme byli mezi nouzovými přístřešky a táborovými ohni nepřátelského ležení a lidé nás sledovali. Jenom to, žádné znepokojení jsem nepozoroval. A stejně tak jsem neviděl žádné stráže, které by se proti nám chystaly vystoupit. „Co s nimi je?“ zeptal se mě Finan.

„Předpokládají, že pomoc městu by přišla z východu, ne ze severu, a proto nás považují za spojence.“

„Pak jsou to hlupáci,“ řekl Finan. Samozřejmě měl pravdu. Cynlæf, pokud tady stále velel, měl postavit stráže na všech cestách, které k táboru

vedly, ale dlouhé chladné týdny obléhání zřejmě způsobily, že jeho ostražitost opadla. Zkrátka se soustředil na to, aby město dobyl, a zapomněl si hlídat záda.

Finan svýma ostrížíma očima obhlížel ochoz hradby. „Ten mnich blábolil nesmysly,“ prohlásil po chvíli. „Jenom na severním křídle vidím padesát osm mužů.“

Mnich, který mi zprávu o obležení Ceasteru přinesl, tvrdil, že posádka města je příliš malá na to, aby obléhatelům odolala. „Jak malá?“ zeptal jsem se ho.

„Není tam víc než sto mužů, pane.“

Pochybovačně jsem si ho změřil. „A jak to víš?“

„Řekl mi to jeden kněz,“ odpověděl s patrnou nervozitou. Bratr Osric, jak se mnich jmenoval, tvrdil, že je z kláštera v jakémsi Hwitu, v místě, o kterém jsem nikdy neslyšel. Mnich však říkal, že se nachází jen pár hodin pěšky jižně od Ceasteru. Také nám vyprávěl o tom, jak do jejich kláštera přišel nějaký kněz. „Umíral, pane. Měl bolesti v břiše.“

„A to byl otec Swithred?“

„Ano, pane.“

Znal jsem Swithreda. Byl to starší muž, nenávistný odpůrce pohanů a zatrpklý kněz, který mě neměl rád. „A z posádky ho poslali, aby přivedl pomoc?“

„Ano, pane.“

„Proč tím nepověřili nějakého bojovníka?“

„Kněz dojde i tam, kam se bojovník nedostane, pane,“ vysvětlil mi bratr Osric. „Otec Swithred řekl, že opustil město za soumraku a prošel táborem obléhatelů, aniž ho někdo zastavil. Pak pokračoval na jih do Hwitu.“

„Kde onemocněl?“

„A kde taky umíral, když jsem odcházel, pane,“ odpověděl bratr Osric a udělal znamení kříže. „Je to vůle Boží.“

„Tvůj bůh projevuje svou vůli podivným způsobem,“ zabručel jsem.

„Otec Swithred prosil mého opata, aby poslal jednoho z nás k tobě, pane,“ pokračoval bratr Osric. „A opat se tedy obrátil na mě,“ dokončil nepřesvědčivě. Klečel přede mnou jako pokorný prosebník a já jsem si všiml, že se mu přes tonzuru táhne ošklivá jizva.

„Otec Swithred mě nemá rád,“ řekl jsem, „a taky nenávidí všechny pohany. Přesto poslal pro mě?“

Bylo vidět, že ho tahle otázka znejistila ještě víc. „On...on...,“ začal koktat celý rudý.

„... o mně nemluvil pěkně, že?“ napověděl jsem mu.

„Ano, pane,“ přikývl s úlevou, že jsem to vyslovil za něj. „Ale taky řekl, že prosbu posádky vyslyšíš.“

„A žádný list s sebou neměl?“ zeptal jsem se. „Žádnou písemnou žádost o pomoc?“

„Měl, pane, ale pozvracel ji. Bylo to odporné, samá krev a žaludeční šťávy.“

„Jak jsi přišel k té jizvě?“ ukázal jsem na jeho tonzuru.

„To mi udělala moje sestra,“ odpověděl překvapeně. „Sekla mě srpem.“

„A kolik mužů mají obléhatelé města?“

„Otec Swithred řekl, že stovky, pane.“ Vzpomínal jsem si, jak byl přítom bratr Osric nervózní, ale přičítal jsem to strachu ze mě, pověstného pohana. Možná si dokonce myslel, že mám rohy a rozeklaný ocas. „Posádka s Boží pomocí odrazila jeden útok a já úpěnlivě doufám, že do této chvíle ještě nepadla,“ pokračoval. „Ti muži tě naléhavě prosí o pomoc, pane.“

„A proč jim nepomohl Edward?“

„Ten má teď jiné nepřátele. Bojuje s nimi na jihu Mercie,“ řekl mnich. „Prosím tě, pane,“ upřel na mě úpěnlivý pohled, „přiď obráncům města na pomoc. Obávám se, že dlouho odolávat nevydrží.“

Přesto vydrželi až do našeho příjezdu. Teď už jsme opustili cestu a pomalu projížděli tábořem obléhatelů, nebo spíš jejich doprovodu. Ti nejšťastnější z nich našli útočiště ve farmářských staveních, která tu zůstala ještě po Římanech. Byly to pevné kamenné budovy, i když dnes nahrazovaly jejich zřícené střechy došky položené na trámech. Většina lidí v táboře se však musela spokojit s provizorními přístřešky ze suchých větví a drnů. Ženy přikládaly na ohně čerstvě donesené dřevo a chystaly večerní jídlo. Zdálo se, že o nás nejeví žádný zájem. Viděly mou drátěnou košili, stříbrem zdobenou přilbu a také stříbrné ornamenty na Tintregově uzdě a z toho usoudily, že jsem pán, a uctivě poklekávaly, když jsem je míjel. Žádná se však neodvážila zeptat, kdo jsme.

Zastavil jsem v otevřeném prostoru severovýchodně od města. Zmateně jsem se rozhlédl, protože jsem tu viděl jen pár koní. Obléhatelé musí mít koně. Měl jsem v plánu je odehnat pryč, aby na nich nemohli nepřátelé uprchnout, a později je pochytat, abych si uhradil výdaje, které jsem musel na tuhle zimní výpravu vynaložit. Jenže teď jsem kolem sebe neviděl víc než tucet koní. Měli jsme tedy ušetřenou práci, a tak jsem otočil Tintrega a dojel jsem krokem mezi svými muži až k našim soumarům. „Složte svazky kopí a rozvažte je,“ poručil jsem chlapcům. Bylo to osm těžkých balíků svázaných koženými řemeny. Každé kopí bylo asi sedm stop dlouhé a na ratišti z jasanového dřeva mělo naražený ostrý železný hrot. Čekal jsem, až svazky rozvázali, a pak jsem sledoval, jak si mí muži kopí postupně rozebírají. Většina z nich měla ještě štít, ale někteří se s ním nechtěli vláčet a jeli raději bez něj. Nepřátelé nás nechali přijet až doprostřed ležení a museli vidět, jak se mí muži ozbrojují. Přesto nedělali nic, jenom nás tupě pozorovali. Čekal jsem, až chlapci kožené řemeny svinou a pak znovu nasednou. „Pojedete na východ a budete se držet v polích, dokud pro vás nepošlu,“ řekl jsem jim. „Ale ty, Roriku, zůstaneš tady.“

Rorik byl můj norský sluha a dobrý chlapec. Zabil jsem jeho otce, takže Rorik se stal mým zajatcem, ale oblíbil jsem si ho natolik, že jsem ho měl jako vlastního syna – podobně jako kdysi Dán Ragnar mě, když jeho muži zabili v boji mého otce.

Díval se na mě a čekal, jakou úlohu mu určím.

„Budeš se držet za mnou,“ pokračoval jsem. „Chci, abys měl připravený roh, ale to kopí potřebovat nebudeš.“

„To je náhradní pro tebe, pane,“ namítl. Samozřejmě lhal, protože se nemohl dočkat, až svou zbraň použije.

„Tak dobrá, jen se nech zabít, hlupáku,“ zabručel jsem a kopí mu nechal. Ještě jsem počkal, až chlapci odjedou za hranici ležení, a pak jsem se obrátil ke svým mužům. „Víte, co máte dělat, tak se dejte do toho!“ řekl jsem jim.

A pak to začalo.

Rozvinuli jsme se do řady a rozjeli se vpřed.

Výhled nám zastíral štiplavý kouř z táborových ohňů. Kdesi se rozštěkal pes a odjinud se ozýval dětský pláč. Směrem na východ se rozletěli tři ha-

vrani a mě napadlo, jestli to není znamení. Pobídl jsem Tintrega ostruhami a silný hřebec okamžitě zrychlil. Po mé pravici jel Finan, nalevo Berg. Věděl jsem, že oba považují za svůj úkol mě chránit, a to mě popuzovalo. Možná jsem byl starý, ale slabý ne. Sklonil jsem hrot kopí, znovu pobídl Tintrega koleny, pak jsem se předklonil a vzápětí bodl kopím do zad prvního muže. Ucítil jsem, že ostrý hrot narazil na kost, ale na zbraň jsem nenalehl a z těla ji vytrhl – nechtěl jsem muže zabít, jenom v něm vzbudit hrůzu. A to se mi taky bohatě podařilo, protože když jsem ho míjel, zachytil jsem v jeho očích bolest a zděšení. Znovu jsem kopí zvedl a rozhlédl se. Ležením se šířila panika, jako když zničehonic udeří blesk.

Představte si, že jste prochladlí, znudění a hladoví, možná také zesláblí nemocí či průjmem, neboť celé ležení páchlo hovny. Vaši vůdcové vám říkají jenom lži, protože pokud mají nějakou představu, jak v obležení pokračovat jinak než nekonečným čekáním, nechávají si ji pro sebe. A zima, která oslabuje tělo i vůli, pokračuje den za dnem, a přestože se ženy neustále vydávají do okolí na sběr chrástí, dřeva na ohně není nikdy dost. Podle vůdců město hladoví, ale stejně tak hladovíte i vy. Do toho všeho prší a všude je bláto. Některým mužům se podařilo zmizet a vrátit se domů ke svým ženám a dětem, ale skuteční bojovníci z družin pánů, střezící velké zátarasý před městskými branami, hlídají také východní cestu. A pokud chytí někoho, kdo se snaží utéct, přivlečou ho zpátky a může mluvit o štěstí, když ho jen do krve zbičují. A ke všemu jednou zjistíte, že vaše mladá žena se vytrácí do stanů pravých vycvičených bojovníků. A tak nemyslete na nic jiného než na domov, a přestože je chudý a práce na každodenní obživě tvrdá, je to přece jen lepší než věčná zima a hlad. Vůdcové vám slibují vítězství, ale jediné, co máte, je mizérie, která nemá konce.

A pak jednou pozdě odpoledne, kdy se už slunce za nízkými mraky sklání k západu, vtrhnou do vašeho zbědovaného ležení jezdcí. Vidíte velké koně a na nich muže v drátěné zbroji, muže s dlouhými kopími a ostrými meči, muže v železných přilbách s vlčí hlavou na štítech. A tihle muži do vás najíždějí, kopyta jejich těžkých koní rozstříkují všude kolem bláto, vaše děti křičí strachem a vaše ženy se krčí, aby si jich žádný z těch cizích nájezdníků nevšiml. A to, co se v tom pozdním pošmourném odpoledni jasně leskne, nejsou čepele zbraní, dokonce ani stříbro na temeni

přilbic nebo zlato na krku útočníků, ale krev. Jasná lesklá krev, náhle vytrysklá z ran.

Nebylo divu, že je zachvátila panika.

Hnali jsme je jako ovce. Řekl jsem svým mužům, aby šetřili životy žen a dětí, dokonce i většiny mužů, protože jsem nechtěl, aby se mí jezdcí zastavili. Chtěl jsem vidět, jak nepřátelé utíkají, a chtěl jsem jejich paniku živit, aby prchali na všechny strany. Kdybychom se zastavili a pobíjeli je, dopřáli bychom jim čas na to, aby se vzpamatovali, doběhli si pro štíty a zbraně a zformovali se k obraně. Proto jsem považoval za výhodnější přehnat se ležením jako bouře a odehnat muže od štítů naskládaných na hromady, od jejich kopí, srpů a seker. Příkaz zněl udeřit a rozehnat. Naším cílem bylo vyvolat chaos, ne rozsévát smrt. Teď ještě ne. To druhé mělo přijít později.

A tak jsme se prohnali ležením, kopyta našich koní vyhazovala bláto a drny a naše ostrá kopí zraňovala nebo zabíjela. Ten, kdo se nám pokusil postavit, padl vzápětí mrtvý a toho, kdo utíkal, jsme hnali, aby prchal rychleji. Zahlédl jsem, že mohutný Frís Folcbald nabodl kopím hořící poleno a vrhl ho na jeden z přístřešků, a další mí muži to dělali po něm. „Pane!“ křikl na mě Finan. „Pane!“ Otočil jsem se a uviděl jsem, že ukazuje na jih, kde nějací muži prchali ze stanů směrem k ježatému zátarasu před východní bránou. To byli skuteční bojovníci z družin pánů, kteří se vzpoury účastnili.

„Roriku!“ křikl jsem na svého sluhu. „Roriku!“

„Pane?“ ozval se. Byl asi dvacet kroků ode mě a právě otáčel koně, aby se rozjel za třemi muži v kožených kabátcích se sekerami v rukou.

„Zatrub!“

Rorik se obrátil ke mně a za jízdy se snažil přitáhnout si roh, který měl pověšený na dlouhém provazu na zádech. Když jeden z těch tří viděl, že se k nim otočil zády, využil příležitosti, zvedl sekeru a vyrazil po něm. Chtěl jsem vykřiknout varování, ale Finan byl rychlejší a otočil koně proti útočníkovi. Muž se pokusil uniknout, jenže v září ohňů se blýskla čepel Zloděje duší a vzápětí mužova hlava odlétla ve spršce krve. Bezhlavé tělo se zhroutilo, ale hlava se po dopadu na zem odkoulela do ohně, kde mastná kštica okamžitě vzplála jasným plamenem.

„To nebylo na dědu špatné!“ křikl jsem.

„Bastardi se nepočítají,“ odpověděl Finan.

To už Rorik zatroubil, pak ještě jednou a troubil dál, aby těmi neodbytnými truchlivými zvuky svolal mé jezdce zpátky. „Za mnou!“ zavelel jsem.

Zranili jsme šelmu a teď bylo třeba připravit ji o hlavu.

Většina obyvatel tábora, kterým se podařilo našemu řádění uniknout, uprchla na jih k velkým stanům, jež zřejmě sloužily vycvičeným bojovníkům z Cynlaefovy družiny. A právě tam jsme mířili, tentokrát v těsném sevření, koleno vedle kolena, kopí skloněná. Naše řada se rozdělovala jen tehdy, když jsme museli objíždět ohně, z nichž létaly do postupujícího šera jiskry. Zrychlili jsme, teprve když jsme se dostali do otevřeného prostoru, který odděloval velké stany od bídných přístřešků zbývajících obléhatelů. Mezi stany se to už rojilo muži, z nichž jeden běžel s rozvinutou standartou k zátarasu před východní bránou města. Byla to hrubá barikáda z převrácených vozů, dokonce jsem v ní viděl i pluh, ale i tak představovala dostatečně velkou překážku pro ty, kteří by se chtěli pokusit z města uniknout. Poznal jsem, že na standartě je Æthelflaedin znak s onou pitomou husou, držící kříž a meč.

Zřejmě jsem se musel zasmát, protože na mě Finan přes dusot kopyt křikl: „Co je ti k smíchu?“

„Tohle bláznovství,“ odpověděl jsem. Mínil jsem tím skutečnost, že jdu do boje proti standartě, kterou jsem po celý svůj život bránil.

„Máš pravdu,“ souhlasil Finan. „Co jiného by to bylo, bojovat za krále Edwarda.“

„Osud si vybírá podivné cesty.“

„A bude ti Edward aspoň vděčný?“ zeptal se Finan stejně jako předtím má dcera.

„Tahle rodina přece není nikdy vděčná,“ odpověděl jsem. „S výjimkou Æthelflaed.“

„Tak můžeš jen doufat, že tě i Edward vezme do postele,“ zazubil se. Ale pak už nebyl čas na žerty, protože muž se standartou náhle uhnul a následovaný většinou bojovníků ze stanů zamířil místo k barikádě na jih k římské aréně. A to mi připadlo podivné. Bylo jich stejně jako nás, nebo

skoro stejně. Mohli se seřadit do štítové hradby se zátarasem za zády a pak by bylo těžké je porazit. Koně odmítají útočit proti překážce, jakou je dobře zformovaná štítová hradba, a zcela jistě by před ní uhnuli. Museli bychom tedy sesednout, vytvořit vlastní štítovou hradbu a bojovat štít proti štítu. Přitom by nám mohli vpadnout do zad ti, kteří se nacházeli severně od pevnosti, na něž jsme ještě nezaútočili. Jenže místo toho nepřátelé, vedení svým praporečnickem, utíkali pryč.

A pak jsem to pochopil.

Prchali k římské aréně.

Už když jsme vjížděli do ležení, mi bylo divné, jak málo koní vidím, a teď mi došlo, že je obléhatelé mají právě tam, v římské aréně, jejíž rozlehlá stavba ležela vně jihovýchodního rohu města jen kousek od řeky. Byl to v podstatě velký kamenný kruh s řadami kamenných lavic, uspořádaných svažité nad sebou kolem otevřeného prostoru uprostřed – místo, v němž si Římané užívali podívané na kruté boje na život a na smrt mezi litymi bojovníky nebo mezi bojovníky a divou zvěří. Prostor uprostřed arény, obklopený hradbou kamenných bloků, byl pro bezpečný úkryt koní ideální. Předtím jsme tedy jeli k velkým stanům s úmyslem zajmout vůdce vzbouřenců, ale teď jsem houkl na své muže, aby místo toho pokračovali k velké kamenné aréně.

Už jako malého kluka mě Římané mátlí. Můj učitel otec Beocca, který měl za úkol vychovat ze mě dobrého křesťana, Řím vychvaloval, protože to byl domov papeže, Svatého otce všech křesťanů. Vyprávěl mi, že právě Římané přinesli křesťanskou víru do Británie a že první křesťanský vládce Říma Konstantin se také prohlásil vládcem v naší Northumbrii. Nic z toho mě ale nedokázalo přesvědčit, abych měl Řím a Římany rád. To se však změnilo, když mě otec Beocca jako sedmi- nebo osmiletého chlapce zavedl do arény v Eoferwiku. Tehdy jsem v naprostém úžasu zíral na kamenné stupně, které se všude kolem mě táhly k vrcholu vnější zdi, kde tehdy muži s kladivy a sochory uvolňovali kamenné bloky, aby je mohli použít na stavbu nových budov v rostoucím městě. Po sedadlech se plazily šlahouny břečťanu, v mezerách mezi kameny a v prasklinách rostly mladé stromky a vlastní aréna uprostřed byla zarostlá hustou trávou. „Tohle místo je posvátné,“ řekl mi otec Beocca tlumeným hlasem.

„Protože tady byl Ježíš?“ zeptal jsem se.

Otec Beocca mi vlepil pohlavek. „Nedělej se hloupým, chlapče. Náš pán nikdy neopustil svatou půdu.“

„Ale vždyť jsi říkal, že jednou odešel do Egypta,“ namítl jsem.

Beocca mi dal další pohlavek, aby zakryl rozpaky z toho, že jsem ho natchytal a odvážil se ho opravit. Beocca nebyl zlý, vlastně jsem ho měl rád, i když jsem si z něho s oblibou dělal legraci. A to nebylo těžké, protože byl ošklivý a všelijak postižený. Samozřejmě to ode mě nebylo pěkné, ale byl jsem malý kluk a děti někdy dokážou být kruté. Časem jsem však pochopil, že Beocca byl mimořádně čestný muž a silná osobnost, a proto si ho král Alfred, který nebyl žádný hlupák, tak vysoce cenil. „Ne, chlapče,“ vysvětloval mi Beocca ten den v Eoferwiku, „tohle místo je posvátné, protože tady křesťané trpěli za svou víru.“

Využil jsem, že by se z toho mohl vyklubat dobrý příběh. „A jak tady trpěli, otče?“ zeptal jsem se dychtivě.

„Byli tu hroznými způsoby zabíjeni. Opravdu hroznými!“

„Jakými?“

„Některé předhazovali jako potravu divé zvěři, jiní umírali na kříži jako náš Pán a další zaživa upalovali. Muže, ženy, a dokonce i děti. A právě jejich utrpení a nárek tohle místo posvěcuje,“ dodal a pokřičoval se. „Římané byli krutí a to se změnilo, teprve až uviděli světlo Kristovo.“

„Takže pak přestali být krutí, otče?“

„Stali se křesťany,“ odpověděl Beocca vyhýbavě.

„A proto přišli o svá území?“

Znovu jsem si vysloužil pohlavek, i když jen lehký, bez hněvu. Přesto ve mně Beocca zasel zárodek obdivu k Římanům. Jako na malého chlapce na mě nejvíc zapůsobila jejich síla a moc. Jejich mateřská země byla tak daleko, a přesto si tu naši podmanili. Samozřejmě tehdy nebyla naše, ale v každém případě pro ně byla cizí a vzdálená. Byli to válečníci, kteří vítězili, a v mých očích hrdinové a Beokova přezíravost tenhle pocit jen umocnila. Tehdy, ještě před smrtí svého otce a předtím, než mě přijal za vlastního Dán Ragnar, jsem si myslel, že jsem křesťan, ale nikdy mě nelákala představa, že budu stát v rozpadávající se eoferwické aréně proti divé zvěři, a tak se stanu křesťanským hrdinou. Místo toho jsem snil

o tom, že tam budu bojovat, a viděl jsem se, jak stojím s jednou nohou na zkrvavené hrudi poraženého soka a dav plného hlediště mi nadšeně aplauduje. Byl jsem ještě dítě.

A teď, starý a s šedivou bradou, jsem obdiv k Římanům cítil stále. Jak jinak? My jsme takovou arénu postavit nedokázali, stejně jako jsme nedokázali postavit hradbu, která obklopovala Ceaster. Naše cesty byly blátivé a krivolaké, zatímco cesty Římanů dlážděné kameny se táhly rovně jako ratiště kopí. A to nebylo zdaleka všechno. Římané stavěli chrámy z mramoru s podlahou složenou z úžasných mozaikových obrazců, kdežto naše kostely byly dřevěné a podlahu tvořila udupaná hlína a sítinové rohože. Římané naplnili naši zemi zázraky a my, kteří jsme ji převzali po nich, se jen díváme, jak se rozpadávají, nebo je záplatujeme hatěmi a došky. Jistě, Římané byli krutí, ale v tom jsme se jim vyrovnali. Protože život sám je krutý.

Náhle jsem si uvědomil, že se z městské hradby ozývá křik. Podíval jsem se doprava a uviděl jsem, že po ochozu běží bojovníci v přilbách. Snažili se držet krok s námi a povzbuzovali nás. Znělo to skoro jako ženské hlasy, ale já jsem viděl jen muže a jeden z nich mával nad hlavou kopím, jako by nás hnál do boje. Také já jsem zvedl kopí nad hlavu a muž začal na ochozu skákat radostí. Z přilby mu vlály bílé a červené stuhy. Něco křičel, ale byl příliš daleko, abych jeho slova zachytil. Jenom jsem cítil, že nás s radostí vítá.

Nebylo divu, že posádka náš příchod oslavovala. Jejich nepřítel neuspěl a obležení prakticky skončilo, třebaže většina Cynlæfových bojovníků byla stále ještě v ležení. Jenže ti nejevili žádnou chuť k boji, naopak utíkali nebo se skrývali ve svých přístřešcích. Pouze bojovníci z družin pánů se nám chystali postavit na odpor, i když teď utíkali do nejistého bezpečí staré arény. Dostihli jsme pár opozdílů, kteří prchali na jih, a sráželi jsme je ranami kopí do zad, zatímco ostatní, rozumnější, odhazovali zbraně a klekali před námi na znamení, že se vzdávají. Denního světla teď už znatelně ubývalo a kamenné bloky arény, zrudlé září táborových ohňů, vypadaly jako omyté krví. Zastavil jsem před vchodem do arény a mí radostně vzrušení muži se shromáždili kolem mě.

„Tohle je jediná cesta dovnitř?“ zeptal se Finan.

„Pokud si vzpomínám, tak ano. Ale raději posli pár mužů, aby to celé objeli a ujistili se o tom.“

Tou jedinou cestou dovnitř byl klenutý tunel, který vedl pod kaskádou kamenných lavic do samotné arény, a v jeho šeru jsem uviděl, že vzdálený konec se několik mužů snaží zatarasit převráceným vozem. Ustrašeně nás pozorovali, ale já jsem neudělal nic, z čeho by mohli soudit, že se na ně chystáme zaútočit. Byli to hlupáci a jako všichni hlupáci byli odsouzení k záhubě.

Nečekalo je nic jiného než smrt, protože se sami zavřeli v pasti. Aréna měla samozřejmě ještě další vchody, rovnoměrně rozmístěné po obvodu celé stavby, ale ty vedly pouze do stupňovitého hlediště, ne do bojového prostoru uprostřed. Tam měli Cynlaefovi muži koně, což mělo smysl, ale protože se v zoufalém úprku vrhli právě k nim, ocitli se obklopeni hradbou kamenných bloků, z níž vedla jediná úniková cesta. A tu teď střežili mí muži.

Po chvíli se vrátil Vidarr Leifson, který s několika norskými bojovníky celou arénu objel, a potvrdil, že žádný jiný vchod do středu arény nevede. „Co tedy budeme dělat, pane?“ zeptal se, když nahlížel do setmělého tunelu. Jeho dech se v chladném večerním vzduchu srážel v páru.

„Necháme je tam shnít.“

„A nemůžou se dostat ven přes hlediště?“ zeptal se Berg.

„Možná můžou,“ pokrčil jsem rameny. Věděl jsem, že vlastní bojová aréna je ohrazená zdí o něco vyšší než urostlý muž, která měla zabránit, aby se divá zvěř dostala mezi diváky. Takže kdyby naši nepřátelé tuhle zeď přelezli, mohli by se pokusit uniknout jedním ze schodišť. To by se však museli vzdát svých drahocenných koní a i tak by se potom museli probít přes mé muže. „Tak všechny východy zataraste a u východu každého schodiště zapalte ohně,“ poručil jsem. Barikády jakýkoliv pokus o únik zpomalí a ohně strážce zahřejí.

„A kde máme vzít dřevo?“ zeptal se Godric, mladý Sas, který byl dříve mým sluhou.

„Tam z té barikády, hlupáku,“ řekl Finan a ukázal na zataras před východní městskou bránou.

A právě v tu chvíli, kdy už denní světlo mizelo za západním obzorem,

jsem uviděl, že východní brána je otevřená a z ní úzkou mezerou mezi příkopem a opuštěným zátarasem vyjíždí ven asi tucet jezdců. „Pokračujte s těmi bariérami,“ řekl jsem svým mužům, pak jsem otočil unaveného Tintrega a rozjel se vstříc těm, které jsem vysvobodil z obležení.

Setkali jsme se s nimi před hlubokým městským příkopem. Čekal jsem tam a díval se, jak se jezdci blíží. Vedl je vysoký mladý muž v drátěné zbroji, s krásnou přilbou zdobenou zlatem, jež se v záři vzdálených ohňů rudě lesklo. Lícnice přilby měl odklopené a s překvapením jsem zjistil, že na tváři, kterou jsem znal, přibyl od našeho posledního setkání černý, krátce zastřižený vous a dělal ji starší. Věděl jsem, že je mu pětadvacet nebo šestadvacet let – nemohl jsem si vzpomenout, kdy se přesně narodil –, ale teď to byl muž v nejlepších letech, hezký a patřičně sebevědomý. Byl to také horlivý křesťan, navzdory mé snaze odvrátit ho od této víry, a svědčil o tom i velký zlatý kříž, který se mu houpal na lesklých kroužcích drátěné košile. Další zlato se mladíkovi blýskalo na hrdle pochvy meče a na uzdě jeho koně, lemovalo mu brož, kterou měl sepnutý plášť, a v podobě tenké čelenky mu obkružovalo přilbu. Zastavil tak blízko mě, aby mohl poplácat Tintrega po šíji, a všiml jsem si, že má na rukavici z jemné černé kůže navlečené dva zlaté prsteny. „Jsi ten poslední, koho jsem tady čekal, pane,“ řekl mi s úsměvem.

A já jsem sprostě zaklel.

„Takhle ty vítáš prince?“ zeptal se udiveně.

„Dlužím Finanovi dva šilinky,“ řekl jsem na vysvětlenou.

Protože právě začalo sněžit.

Patří to k jedné z výsad stáří, sedět v síni vyhráté ohněm, zatímco mladí bojovníci na stráži se ve tmě a sněhové vánici chvějí zimou. A ti mí drželi stráž proto, aby se nepřátelé nepokusili uniknout z pasti, kterou si přichystali sami na sebe. Jenom jsem si teď nebyl jistý, kdo v té pasti je a či zásluhou se v ní ocitl.

„Já jsem otce Swithreda s prosbou o pomoc neposlal,“ řekl Æthelstan. „Ten tvůj mnich tedy lhal. Navíc otec Swithred se, díky bohu, těší dobremu zdraví.“

Princ Æthelstan byl nejstarší syn krále Edwarda. Narodil se pěkné cent-

ské dívce, dceři biskupa, ale ta při porodu dvojčat – s Æthelstanem se narodila i jeho sestra Eadgyth – zemřela. Edward se potom oženil se západosaskou dívkou a zplodil s ní dalšího syna, díky němuž se z Æthelstana stala velká obtíž. Æthelstan sice byl králův nejstarší syn, ætheling, ale měl mladšího nevlastního bratra, jehož mstivá matka usilovala o Æthelstanovu smrt, protože stál mezi jejím synem a wessexským trůnem. A tak spolu se svými podporovateli rozšířila fámu, že Æthelstan je bastard, neboť podle ní se Edward s onou centskou dívkou nikdy neoženil. Já jsem však věděl, že je to sprostá pomluva. Edward se s ní oženil, ale tajně, neboť k tomu nedostal od svého otce svolení. Jenže během let zvěsti o Æthelstanově nemanželském původu ještě přikrášlily další výmysly, takže teď byla podle nich princova matka dcerou pastevece, tedy děvka nízkého původu, s jakou by se žádný princ oženit nemohl. A téhle pomluvě se věřilo, protože pravda je proti zlé a nenávistné lži vždycky bezbranná.

„Vlastně jsme ani žádnou pomoc nepotřebovali, proto jsem o ni nežádal,“ dodal Æthelstan.

Chvilí jsem na něj jen beze slova hleděl. Měl jsem Æthelstana rád jako vlastního syna. Celé roky jsem ho chránil, bojoval za něj, učil ho způsobům válečníka, a když jsem se od bratra Osrika dozvěděl, že se ocitl v obležení a ve velké tísní, neváhal jsem a vytáhl mu na pomoc. Bylo mi jedno, že je to proti zájmům Northumbrie. Přísahal jsem, že ho budu chránit, a teď jsem se od něj zde, ve velké římské síni, dozvěděl, že mě o žádnou pomoc nežádal. „Tys tedy otce Swithreda neposlal?“ zeptal jsem se, jako bych tomu nemohl uvěřit. V ohni zapraskalo poleno a na sítinovou rohož odletěl žhavý uhlík. Rychle jsem ho zašlápl.

„Samozřejmě že ne. Je tady,“ řekl Æthelstan a ukázal na druhou stranu síně, odkud mě podezíravým pohledem pozoroval vysoký kněz s ostře řezanou tváří a tvrdým výrazem. „Požádal jsem arcibiskupa Athelma, aby ho jmenoval biskupem z Ceasteru,“ dodal princ.

„A tys ho tedy neposlal z města?“

„Nepovažoval jsem to za nutné.“

Podíval jsem se na Finana, ale ten pouze pokrčil rameny. Závan větru vehnal do velké síně někdejšího sídla římského velitele města kouř. Střechu tvořily masivní trámy pokryté dřívě taškami, z nichž některé tam ještě

zůstaly, ale Sasové je místy odstranili, aby mohl odcházet kouř z ohně. Teď však vítr zavál kouř zpátky a vířil jím kolem zčernalých krokví. S kouřem létaly dovnitř otvory ve střeše i sněhové vločky, a některé dokonce chvíli zůstávaly na stole, u něhož jsme jedli, než se rozpustily. „Takže tys o mou pomoc nežádal?“ zeptal jsem se znovu, jako by to bylo nad mé chápání.

„Kolikrát ti mám ještě říkat, že ne,“ odpověděl Æthelstan a posunul ke mně džbán vína. „A kdybych už nějakou pomoc potřeboval, proč bych o ni žádal tebe, když je vojsko mého otce tak blízko? A taky proč bych měl očekávat, že právě ty mi přijdeš na pomoc?“

„A proč ne? Přisahal jsem, že tě budu chránit.“

„Ale mercijské problémy přece Northumbrii vyhovují, ne?“

„Ano,“ musel jsem připustit.

„Když my Merciané bojujeme mezi sebou, nemůžeme bojovat proti vám,“ pokračoval Æthelstan.

„A ty proti nám chceš bojovat, princ?“ zeptal se Finan.

Æthelstan se usmál. „Samozřejmě že chci. Northumbrii vládne pohan, Nor...“

„Můj zeť,“ přerušil jsem ho ostře.

„... a Sasové jsou předurčení k tomu, aby byli jeden lid pod jedním králem a jediným Bohem.“

„Vaším bohem,“ zabručel jsem.

„Žádný jiný není,“ odpověděl klidně.

Všechno, co říkal, mělo smysl, až na tu hloupost o jediném bohu. To ovšem znamenalo, že mě někdo vylákal přes celou Británii až sem s určitým úmyslem. „Měl jsem tě tady nechat shnít,“ zabručel jsem znovu nakvašeně.

„Ale neudělal jsi to.“

„Tvůj dědeček vždycky říkal, že jsem hlupák.“

„Můj dědeček měl pravdu v mnoha věcech,“ poznamenal Æthelstan s úsměvem. Jeho dědečkem byl král Alfred.

Vstal jsem, došel ke dveřím a otevřel je. Chvíli jsem se díval do tmy, v níž nad východním křídlem hradeb vystupovala zář ohňů. Většina jí vycházela z tábora, v němž se Cynlæfovi muži snažili ve svých přístřešcích ukrýt před sněhem, který šikmo šlehal od severu. Také na ochozu hradeb

hořely v koších ohně, kolem nichž se choulili muži s kopími a pozorovali zastrašené nepřátele. Jasnější zář však pocházela od dvou pochodní, plannoucích před vchodem do velké síně, a ukazovala, že se nový mokrý sníh usazuje na zdech budovy.

Takže bratr Osric lhal. Vzali jsme ho na jih s sebou, ale pak jsem ztratil trpělivost s jeho neustálými stížnostmi na zimu a otláčeniny od sedla a dovolil mu, aby nás v Mameceasteru opustil a uchýlil se pod ochranu církve, jak mi řekl. Měl jsem ho raději zabít, bastarda. Náhle mě rozechvěl noční chlad. „Roriku,“ zavola jsem zpátky do síně, „přines mi plášť!“

Bratr Osric tedy lhal. Tvrdil, že Æthelstan má méně než sto bojovníků, jenže ve skutečnosti jich princ měl dvakrát tolik. I to sice byla velmi malá posádka na město velikosti Ceasteru, ale na odrážení chabých útoků Cynlæfových sil to stačilo. Bratr Osric také řekl, že posádka hladoví, přitom měla sklady stále zpola plné loňskou úrodou. A tyhle lži mě přivedly do Ceasteru. Ale proč?

„Tvůj plášť, pane,“ ozval se za mnou posměšný hlas. Otočil jsem se a uviděl jsem, že mi těžký kožešinový plášť přinesl sám princ Æthelstan. Také on měl plášť. Dal znamení jednomu ze strážců, aby za námi zavřel, a potom zůstal stát vedle mě. „Neposlal jsem pro tebe,“ řekl s pohledem upřeným do tmy, „ale přesto ti patří můj dík, žes přišel.“

„Takže kdo toho mnicha poslal?“ zeptal jsem se.

„Možná nikdo.“

„Jak to, nikdo?“

Æthelstan pokrčil rameny. „Zřejmě se o obléhání Ceasteru dozvěděl a řekl si, že sežene pomoc. Ale tušil, že bys mu nevěřil, a tak si vymyslel historku o otci Swithredovi.“

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou, „tak chytrý nebyl. Navíc měl strach.“

„Z tebe má strach většina křesťanů,“ poznamenal Æthelstan.

Díval jsem se, jak kolem rohu protějšího domu víří sníh. „Měl bych jet do Hwitu,“ řekl jsem.

„Do Hwitu? Proč?“

„Protože ten mnich přišel z tamního kláštera.“

„Ale ve Hwitu žádný klášter není,“ namítl Æthelstan. „Chtěl bych tam nějaký postavit, ale zatím...“

„Takže ten bastard lhal ve všem,“ řekl jsem vztekle. „Měl jsem to vědět.“
„Vědět? Jak?“

„Tvrdil, že otec Swithred odešel odtud na jih. Jenže jak by mohl jít na jih, když je most na cestě tam stržený? A proč bys posílal Swithreda? Vsa-
dím se, že by sis k tomu vybral někoho mladšího.“

„Ale proč by ti ten mnich lhal? Možná mu opravdu šlo o to, aby přivedl pomoc.“

„Přivedl pomoc,“ opakoval jsem pohrdlivě. „Ne, šlo mu jen o to, aby mě dostal z Bebbanburgu.“

„Aby na něj mohl někdo zaútočit?“

„Ne. O Bebbanburg se nebojím.“ Posádce, kterou jsem tam nechal, velel můj syn, a dokonce měl k obraně dvakrát tolik mužů, než na udržení pevnosti potřeboval.

„Takže potom je jediné vysvětlení, že tě někdo chtěl vylákat z Bebbanburgu, protože jediné tak tě může zajmout nebo zabít. A teď k tomu má příležitost.“

„Ale proč mě chtěl mít tady?“ uvažoval jsem dál. „Kdyby mě mínil zabít, proč by čekal, až se dostanu k přátelům?“

„Nevím,“ pokrčil princ rameny. Ani já jsem to nevěděl. Bylo jisté, že mnich lhal, ale jaký důvod ho k tomu vedl, jsem říct nedokázal. Byla to léčka, zcela zjevná léčka, jenže kdo ji na mě nastražil, bylo záhadou. Æthelstan podupal, aby si zahřál zkřehlé nohy, a pak mi pokynul, abych ho následoval. Přešli jsme ulici, na níž za námi zůstávaly v čerstvém sněhu stopy. „Přesto jsem rád, že jsi tady,“ dodal princ.

„Ale jsem tady zbytečný.“

„Ano,“ souhlasil. „Žádné velké nebezpečí nám nehrozilo. A na jaře by nám otec poslal pomoc.“

„Myslíš?“

„Ve Wessexu se všechno změnilo,“ pokračoval klidně, aniž reagoval na můj pochybovačný tón.

„Edward si pořídil novou ženu, co?“ poznamenal jsem uštěpačně.

„Novou ženu, která je neteří mé matky.“

To jsem nevěděl. Věděl jsem, že se král Edward zbavil své druhé ženy tím, že ji poslal do kláštera, a místo ní se oženil s jakousi mladou dívkou

z Centu. Prohlašoval se za dobrého křesťana, přitom podle křesťanů platí sňatek na celý život. Jenže cinkot zlata nebo královská půda nepochybně církev přesvědčily, že jejich nauka je v tomto ohledu špatná a král může svou ženu zapudit a oženit se s jinou, kdykoliv se mu zachce. „Takže teď jsi v oblíbě, princ?“ zeptal jsem se. „Teď jsi znovu dědic trůnu?“

Zavrtěl hlavou. Naše kroky vrzaly na čerstvém sněhu. Princ mě vedl uličkou, která mířila k východní bráně. Za námi šli dva z jeho strážců, ale s dostatečným odstupem, takže nemohli z našeho rozhovoru nic zaslechnout. „Dozvěděl jsem se, že otec stále protežuje Ælfwearda,“ odpověděl Æthelstan.

„Tvého rivala,“ poznamenal jsem s trpkostí. Pro Ælfwearda, Edwardova druhého syna a podle mě zhýčkaného nedůtklivého parchanta, jsem měl jen pohrdání.

„Mého nevlastního bratra, kterého mám rád,“ řekl Æthelstan, jako by tušil, co si myslím, a chtěl mi naznačit, že coby křesťan svého bližního miluje.

„Opravdu?“ zapochyboval jsem. Nic na to neřekl. Stoupali jsme po římských schodech k ochozu východního křídla hradby, kde se u ohně hráli strážci. Na vrcholu jsme se zastavili a chvíli se dívali na tábor poražených nepřátel. „Ty máš toho malého spratka opravdu rád?“ opakoval jsem svou otázku.

„Naše přikázání říká, že se máme vzájemně milovat,“ odpověděl.

„Podle mého je Ælfweard hodný leda opovržení, ne lásky,“ řekl jsem.

„Může z něho být dobrý král.“

„A ze mě se může stát arcibiskup z Contwaraburgu.“

„To by bylo zajímavé,“ zasmál se Æthelstan pobaveně. Věděl jsem, že Ælfweardem pohrdá stejně jako já, ale řekl to, co mu přikazovala rodinná povinnost. „Ælfweardova matka upadla v nemilost,“ pokračoval, „ale její rodina je pořád bohatá a mocná a její příbuzní přísahali nové králově ženě věrnost.“

„Opravdu?“

„Ælfweardův strýc je nový ealdorman. Postavil se na Edwardovu stranu a pro svou sestru nic neudělal.“

„Ælfweardův strýc by prodal vlastní matku jako děvku, aby pomohl Ælfweardovi na královský trůn.“

„Je to možné,“ souhlasil Æthelstan nevzrušeně.

Zachvěl jsem se a nebylo to chladem. Nemohl jsem si pomoci, ale cítil jsem v princových slovech léčku. Stále jsem nevěděl, proč jsem byl vylákan přes celou Británii právě sem, ale začínalo ve mně uzrávat podezření, že vím, kdo tu léčku nastražil. „Jsem starý hlupák,“ řekl jsem.

„A zítra ráno opět vyjde slunce.“

„Princi!“ ozval se za námi vzrušený hlas. „Princi!“ Po ochozu k nám běžel podivný bojovník, malý jako chlapec, ale v drátěné zbroji, v přilbě zdobené červenobílými stuhami a s kopím v ruce.

„Vida, sestra Sunngifu,“ řekl Æthelstan potěšeně, když před ním malá postavička klesla na kolena. Dotkl se rukou její přilby a usmál se na ni. „To je pan Uhtred z Bebbanburgu,“ představil mě. „Sestra Sunngifu,“ obrátil se ke mně, „dala dohromady padesát žen, které si berou stráž na hradbách, aby si naši bojovníci mohli odpočinout a ohrát se a také abychom nepřátele oklamali, pokud jde o počet obránců města. A zdá se, že se nám to podařilo.“

Sunngifu na mě šibalsky pohlédla a věnovala mi zářivý úsměv. „Já pana Uhtreda znám, princi,“ řekla.

„Ano, vzpomínám si, že jsi mi to říkala.“

Sunngifu se usmívala, jako kdyby na příležitost pozdravit se se mnou čekala polovinu života. Všiml jsem si, že má pod tlustým pláštěm a drátěnou košilí šedý řeholní šat. Sáhl jsem dolů a zvedl jí okraj přilby, abych viděl na její čelo. Byla to opravdu ona, protože tam stále měla malé narudlé znaménko, podobné tvarem jablku, jediný kaz nejkrásnější ženské tváře, jakou jsem kdy viděl. Dívala se na mě se zjevným pobavením. „Jsem ráda, že se s tebou zase setkávám, pane,“ řekla pokorně.

„Jak se máš, Mus?“ odpověděl jsem.

Protože tahle drobná postavička ve zbroji byla Mus, Sunngifu a sestra Gomer, vdova po biskupovi, ale také pořádná děvka a velký zdroj problémů v mužstvu.

A čert vem léčku, najednou jsem byl rád, že jsem v Ceasteru.

Kapitola druhá

„Takže si na sestru Sunngifu vzpomínáš?“ zeptal se mě Æthelstan. Se-
stoupili jsme z ochozu hradby, pak jsme vyšli východní bránou z města
a vydali se na kontrolu stráží, které hlídaly vzbouřence chycené v pasti
římské arény. Bylo chladno, na sněhu to klouzalo a Æthelstan musel být
v pokušení zůstat v hale vyhráté ohněm. Dělal však to, o čem věděl, že by
měl dělat: snažil se sdílet nepohodlí se svými muži.

„Na Sunngifu je těžké zapomenout,“ odpověděl jsem. Následovalo nás
asi deset Æthelstanových strážců. Ani ne čtvrt míle od nás byly stovky
poražených nepřátel, přesto jsem žádné problémy z jejich strany neoče-
kával. Byli zdeptaní zimou, jejich vůdcové je opustili a tak se skrývali ve
svých přístřešcích a čekali, co jim přinese ráno. „Ale překvapilo mě, že se
stala řádovou sestrou,“ dodal jsem.

„Ještě jí není, zatím je jen novickou,“ opravil mě Æthelstan. „Tedy
pokud si nehraje na bojovníka.“

„Vždycky jsem si myslel, že se znovu vdá.“

„To už nemůže, když je povolána ke službě Boží.“

„Její krásy je pro vašeho boha škoda,“ zasmál jsem se.

„Krása je jen ďáblova nástraha,“ odpověděl upjatě.

Tvář mu teď ozařovaly ohně, které mí muži rozdělali kolem arény. Jeho
výraz byl strnulý, skoro jako by potlačoval hněv. O Sunngifu začal mluvit
on, ale teď bylo zřejmé, že je mu řeč o ní nepříjemná. „A jak se má Frigga?“
zeptal jsem se. Frigga byla mladá dívka, kterou jsem před lety zajal neda-
leko Ceasteru a dal ji Æthelstanovi. „Vzpomínám si, že i ona byla krásná,“
pokračoval jsem. „Dokonce jsem měl sto chutí nechat si ji pro sebe.“

„Ty jsi přece ženatý,“ namítl karatelským tónem.

„Ale ty ne,“ odpověděl jsem. „A je na čase, abys byl.“

„I na to dojde,“ řekl. „Ostatně Frigga se provdala za jednoho z mých mužů. Je teď křesťanka.“

Ubohá dívka, pomyslel jsem si. „Ale měl by ses oženit,“ nenechal jsem se odbýt. „Můžeš se na to připravovat se Sunngifu. Všiml jsem si, jak se na tebe dívá – není pochyb, že tě zbožňuje,“ popichoval jsem ho.

Zastavil se a podíval se na mě. „V žádném případě,“ řekl a pokřižoval se. „Se sestrou Sunngifu? S vdovou po biskupu Leofstanovi? Nikdy! Je to zbožná žena.“

U všech svatých na jejich hloupých nebesích, copak on nezná její skutečný příběh? uvažoval jsem.

Nikdy jsem křesťanům nerozuměl. Jistě, chápal jsem jejich neochvějnou víru v to, že jejich ukřižovaný bůh vstal z mrtvých, že chodil po vodě a uzdravoval nemocné, protože tohle dělají všichni bohové. Mnoho dalších věcí z jejich víry jsem však odmítal pochopit. Sunngifu byla provdaná za dobrého muže, biskupa Leofstana. Měl jsem ho rád. Byl to samozřejmě pošetilec, ale svatý pošetilec, a v souvislosti s ním jsem si vzpomněl na příběh o jednom prorokovi jejich boha, který mi Leofstan vyprávěl. Ten člověk se oženil s děvkou jménem Gomer – už jsem zapomněl, proč to udělal, ale všechno to je vysvětlené v křesťanské svaté knize. Zato si vzpomínám, že se s Gomer neoženil jenom kvůli tomu, aby s ní mohl obcovat, ale že to mělo něco společného s jeho náboženstvím. A biskup Leofstan, který občas projevoval rozum malého dítěte, se rozhodl udělat totéž jako onen prorok – vytáhl Sunngifu z jednoho mercijského nevěstince a oženil se s ní. Slavnostně mě ujišťoval, že jeho Gomer, jak jí začal říkat, se polepšila, ale když se nedíval, Sunngifu se pelešila s mými muži, jen to fičelo. Samozřejmě jsem to Leofstanovi nikdy neřekl, ale pokusil jsem se ji vypudit z Ceasteru, abych zabránil dalším rvačkám a rozbrojům mezi muži o její přízeň. Jak vidno, nepodařilo se mi to, neboť Sunngifu tu byla pořád, a vsadil bych se, že ve svém řemesle vesele pokračuje dál.

Blížili jsme se k aréně ozářené ohni a za námi ve tmě víril sních. „Víš, že předtím, než se Sunngifu vdala za biskupa, byla...,“ začal jsem.

„Už dost!“ zarazil mě Æthelstan. Znovu se zastavil a zlostně na mě pohlédl. „Jestli se mi chystáš říct, že sestra Sunngifu byla před svým sňatkem nevěstka, tak si ušetři slova. Vím to. Ty však nechápeš, že si svůj hříšný

život uvědomila a stala se z ní kajícnice. Je živoucím důkazem nápravy a svědectvím odpuštění, jakého je schopen pouze Kristus. Chceš mi říct, že je to klam?“

Chvilí jsem váhal, ale pak jsem se rozhodl, že nejlepší bude nechat ho, aby věřil tomu, čemu věřit chce. „Samozřejmě že ne, princí.“

„Celý život jsem trpěl zlomyslnými pomluvami a nenávídím takové věci,“ řekl a pokynul mi, abychom šli dál. „Znal jsem ženy vychované ve víře, zbožné ženy, které si přesto nezasloužily takovou úctu jako Sunngifu. Je to skvělá žena a inspirace pro nás všechny. Pečuje o raněné a utěšuje trpící a za to si zaslouží božskou odměnu.“

Málem jsem se zeptal, jakým způsobem tu útěchu poskytuje, ale včas jsem se zarazil. Nemělo smysl přít se s Æthelstanovou zbožností, zvlášť když jsem viděl, že ho ovládá mnohem víc než dřív. Kdysi jsem se ze všech sil snažil přesvědčit ho, že staří bohové jsou lepší, ale nepodařilo se mi to. A teď jsem viděl, že se stále víc a víc podobá svému dědečkovi králi Alfredovi. Zdědil Alfredovu inteligenci a jeho lásku k církvi, ale přidal k tomu ještě schopnosti válečníka. Zkrátka byl to mladý muž, který vzbuzoval úctu, a mě náhle napadlo, že kdybych ho neznal od jeho chlapeckých let a setkal se s ním dnes poprvé, zřejmě bych ho začal nenávidět. Na druhou stranu jsem si uvědomil, že pokud se tenhle mladík stane králem, mohl by se Alfredův sen o jediné saské zemi pod vládou jediného křesťanského krále uskutečnit, nebo se aspoň jeho uskutečnění přiblížit. To však také znamenalo, že tento mladý muž, kterého jsem považoval téměř za svého syna, je nepřítelem Northumbrie. Mým nepřítelem! „Proč mě osud vždycky vede tak, že bojuju na nesprávné straně,“ povzdechl jsem.

Æthelstan se zasmál a pak mě překvapivě poplácal po rameni. Možná zalitoval, že před chvílí použil tak ostrý a popuzený tón. „Protože jsi srdcem Sas,“ odpověděl. „A protože jsi hlupák, jak jsme se už shodli. Hlupák, který však nikdy nebude mým nepřítelem.“

„Myslíš?“

„Aspoň ne z mé vůle.“ Vykročil směrem ke vchodu do arény, kde se kolem velkého ohně, který hořel v klenutém tunelu, hrálo asi deset mých mužů. „Je Cynlæf pořád ještě uvnitř?“ zavola jsem na ně.

Nejbližší ze strážců Berg na mě pohlédl, jako by se ptal, jestli může odpovédět. Přikývl jsem. „Nikdo arénu neopustil, pane,“ hlásil Berg.

„A víme jistě, že tady Cynlæf je?“ zeptal jsem se.

„Viděli jsme ho před dvěma dny,“ řekl Æthelstan a usmál se na Berga.

„Myslím, že to dnes není příjemná stráž, co?“

„Jsem Nor, pane, se zimou nemám problém,“ odpověděl Berg.

Æthelstan se zasmál. „Přesto pošlu muže, aby vás vystřídali. A zítra?“ odmlčel se, když si všiml, že se Berg dívá kamsi za něj.

„Zítra je pobijeme, pane?“ zeptal se Berg, stále s pohledem upřeným za Æthelstanova záda na sever.

„Samozřejmě,“ řekl Æthelstan tiše. „Určitě je pobijeme.“ Teprve pak se otočil, aby zjistil, co tak upoutalo Bergovu pozornost. „A možná s tím začneme už teď,“ dodal o poznání tvrdším tónem.

Také já jsem se otočil a uviděl jsem, že se k nám blíží skupina mužů. Bylo to jedenáct bojovníků, všichni vousatí, v drátěné zbroji, přilbách a zahalení pláští, přičemž tři z nich nesli štíty pomalované obrázky jakýchsi nestvůr, zřejmě draků. Meče měli v pochvách. Odlesk záře od ohně odhalil zlato na krku jednoho z mužů a stříbrný kříž v ruce kněze, který je doprovázel. Bojovníci se zastavili asi dvacet kroků od nás, ale kněz šel dál a teprve pár kroků před Æthelstanem se zastavil a padl na kolena. „Princi,“ řekl.

„Vstaň,“ poručil mu Æthelstan. „Nemyslím, že by přede mnou měl kněz klečet. Jsi zástupce Boha. Já bych měl pokleknout před tebou.“

„*Earsling*,“ zamumlal jsem, ale tak tiše, aby to Æthelstan nezaslechl.

Kněz vstal. Na černém plášti mu v místech, kde měl kolena, zůstal přilepený sníh. Chvěl se a k mému překvapení, dokonce i k úžasu samotného kněze, vykročil Æthelstan k němu a přehodil mu přes ramena vlastní plášť. „Co nám přinášíš, otče?“ zeptal se ho. „A kdo jsi?“

„Otec Bledod,“ odpověděl kněz. Byl vyzábělý, bez klobouku, měl dlouhé zplhlé vlasy, rozčuchané vousy a v očích strach. Jeho prsty si nervózně pohrávaly se stříbrným křížem. „Díky, pane, za ten plášť. Díky.“

„Jsi Walesan?“

„Ano, pane,“ přikývl otec Bledod a rozpačitě ukázal na muže, které doprovázel. „Tohle je Gruffudd z Gwentu. Rád by s tebou mluvil, pane.“

„Se mnou?“

„Jsi přece princ Æthelstan, pane.“

„Ano, jsem,“ usmál se Æthelstan.

„Gruffudd z Gwentu se vrátí domů, pane,“ oznámil kněz.

„Mě především překvapuje, že Gruffudd z Gwentu svůj domov opustil a vydal se sem,“ řekl Æthelstan. „Anebo se rozhodl přijít do Mercie, aby si užil zdejšího počasí?“

Kněz, zřejmě jediný z Walesanů schopný mluvit saským jazykem, neodpověděl. Jenom se zamračil, zatímco jedenáct bojovníků na nás hledělo se zjevným nepřátelstvím.

„Proč sem tedy přišel?“ ptal se dál Æthelstan.

Kněz zvedl v bezmocném gestu ruku a zatvářil se rozpačitě. „Dostali jsme za to zapláceno, princ,“ řekl po chvíli váhání.

Poznal jsem, že to Æthelstana popudilo. Walesanům se mohl zdát klidný, ale já jsem cítil zlobu, kterou v něm vyvolala skutečnost, že Cynlæf pro svou vzpouru najal waleské bojovníky. Mezi Mercii a Walesem odjakživa panovalo nepřátelství. K loupeživým nájezdům přes hranice docházelo vzájemně, ale Mercie, se svými úrodnými poli a bohatými sady, měla víc co ztratit. Vzpomněl jsem si, že první bojovník, jehož jsem kdy ve štítové hradbě zabil, byl Walesan, který přišel do Mercie krást dobytek a ženy. Toho dne jsem zabil čtyři muže. Neměl jsem drátěnou košili ani přilbu, pouze vypůjčený štít a své dva meče – byl to den, kdy jsem poprvé zažil pocit opojné radosti z boje. Náš malý houf Mercianů tehdy vedl Tatwine, válečník, který kolem sebe šířil hrůzu, a když boj skončil a most, na němž se odehrál, byl kluzký krví, se mi od něj dostalo pochvaly. Vzpomínám si, co tehdy prohlásil: „U všech čertů, mladíku, ty jsi ale divous.“ Byl jsem nezkušený a jen zpola vycvičený a považoval jsem to za velké uznání.

Æthelstan svůj hněv potlačil. „Řekl jsi, že Gruffudd přišel z Gwentu,“ pokračoval s pohledem upřeným na muže, na jehož krku se blýskalo zlato. „Ale pověz mi, otče, není snad králem Gwentu Arthfael?“

„Ano, pane, je.“

„A král Arthfael považoval za vhodné poslat muže, aby bojovali proti mému otci králi Edwardovi?“

Otec Bledod se stále tvářil rozpačitě. „Gruffudd dostal zapláceno zlatem, pane.“

Byla to vyhybavá odpověď a Æthelstan to věděl. Chvilí mlčel a díval se na bojovníky před sebou. „A kdo ten Gruffudd z Gwentu tedy je?“ zeptal se potom.

„Arthfaelův příbuzný,“ odpověděl kněz opět váhavě.

„Jaký příbuzný?“

„Bratr jeho matky, pane.“

Æthelstan uvažoval. Těžko ho mohlo překvapit, že se obležení zúčastnili i waleští bojovníci. Walesané a Marciané byli odjakživa nepřátelé. Král Offa, jenž vládl Mercii v době její největší slávy, nechal vykopat příkop s hliněným valem, jímž vyznačil hranici, a přísahal, že každého Walesana, který se ho odváží překročit, zabije. Samozřejmě že se toho odvažovali dál, dokonce se zdálo, že tuto bariéru považují za výzvu. Takže vzpoura části mercijských pánů pro ně byla příležitostí k tomu, aby svého odvčkého nepřítele oslabili. Byli by hlupáci, kdyby problémů Sasů nevyužili, a království Gwent, které leželo na druhé straně Offova příkopu, muselo doufat, že v případě Cynlæfova vítězství získá nové území. Pár padlých bojovníků představovalo malou cenu za prvotřídní saskou půdu a bylo jasné, že takový obchod král Arthfael s Cynlæfem skutečně uzavřel. Otec Bledod se snažil, jak mohl, aby zbavil gwentského krále odpovědnosti za to, k čemu došlo, a Æthelstan na něj nenaléhal. „Pověz mi, kolik mužů Gruffudd z Gwentu k Ceasteru přivedl?“ zeptal se místo toho.

„Sedmdesát čtyři, pane.“

„Pak Gruffuddovi z Gwentu pověz,“ pokračoval Æthelstan, přičemž při každém opakování toho jména do něj vkládal větší pohrdání, „že laskavě svolují, aby se svými čtyřiasedmdesáti bojovníky překročil řeku a vrátil se domů. Nebudu mu v tom bránit.“ A to bylo podle mě správné rozhodnutí. Nemělo smysl vyvolávat s poraženými silami roztržku. Kdyby se Æthelstan odhodlal Gruffudda a jeho Walesany pobít, k čemuž měl jistě oprávnění, zpráva o masakru by se rozšířila do všech waleských království a nepochybně by vyvolala odvetu. Bylo tedy lepší dovolit Gruffuddovi a jeho mužům, aby se vrátili do svých chatrčí, a vzbudit tak ve Walesanech vděk. „Nesmí však s sebou vzít nic víc, než co si přinesli,“ dodal Æthelstan. „Pokud uloupí bytí jen jednu mercijskou kozu, nechám všechny do jednoho pobít.“

Zdálo se, že otce Bledoda jeho hrozba nijak neznepokojila. Zřejmě něco

podobného očekával a stejně jako Æthelstan dobře věděl, že je to pouhá formalita. Æthelstanovi šlo pouze o to, aby dostal cizí ozbrojence z Mercie pryč. „Tvoje kozy budou v bezpečí, pane,“ řekl kněz, „na rozdíl od Gruffuddova syna.“

„Co je s ním?“

Kněz ukázal směrem k aréně. „Je tam, pane.“

Æthelstan se otočil a také on pohlédl k aréně. Její krvavě rudé zdi, zpola olepené sněhem, ozařovaly ohně. „Mám v úmyslu všechny muže uvnitř pobít,“ prohlásil princ.

Kněz udělal ve vzduchu znamení kříže. „Cadwallon ap Gruffudd je rukojmí, pane,“ řekl.

„Rukojmí?“ opakoval překvapeně Æthelstan. „Chceš říct, že Cynlæf Gruffuddovi z Gwentu nevěřil?“ Kněz neodpověděl a ani to nebylo třeba. Bylo jasné, že si Cynlæf vzal Gruffuddova syna jako rukojmí, aby měl jistotu, že ho waleští bojovníci neopustí. A to také znamenalo, že Cynlæf musel mít důvod pochybovat o Gruffuddově loajalitě, uvažoval jsem dál.

„Kolik z vašich čtyřiašedesáti mužů zůstalo naživu?“ zeptal jsem se kněze.

Æthelstan se zamračil, jako by se mu nelíbilo, že jsem se do toho vložil, ale neřekl nic. „Třiašedesát, pane,“ odpověděl otec Bledod.

„Takže těch jedenáct jste ztratili při útoku na hradby?“ ptal jsem se dál.

„Ano, pane,“ přikývl kněz po krátkém zaváhání. „Přistavili jsme k severní bráně žebře a dobyli jsme věž.“ Minil tím jednu ze dvou bašt, které z každé strany střežily římskou bránu. „Vyhnali jsme z ní *sais*, pane.“ Byl zjevně hrdý na to, co Gruffuddovi muži dokázali, a právem.

„Ale pak jste byli z brány vyhnáni zase vy,“ poznamenal Æthelstan klidně.

„To říkáš ty, pane. Tu věž jsme dobyli, ale neudrželi jsme ji.“

„A kolik *sais* při tom zemřelo s vámi?“ zeptal jsem se a použil přitom stejný výraz, jímž Bledod pojmenoval Sasy.

„Napočítali jsme deset mrtvých, pane.“

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou. „Chci vědět, kolik tam s vámi zemřelo Cynlæfových mužů.“

„Žádný, pane,“ odpověděl. „Žádný,“ dodal se zjevným opovržením.

Teď už Æthelstan mé otázky pochopil. Cynlæf nechal vést útok Wale-

sany a nijak je nepodpořil. Takže Walesané bojovali a Sasové je nechali umírat, a to Gruffudda a jeho muže rozhořčilo. Mohli nám klást odpor, když jsme se předchozí den objevili, ale v té době už ztratili v Cynlæfa důvěru a rozhodli se, že další životy za jeho věc už obětovat nebudou. Æthelstan pohlédl na bojovníky stojící za knězem. „Co mi může Gruffudd poskytnout za to, že ušetřím život jeho syna?“ zeptal se.

Kněz se otočil a chvíli mluvil s mužem se širokou hrudí, jemuž se na krku blýskal zlatý řetěz. Gruffudd z Gwentu měl nasupený výraz, šedivý neupravený vous a pravé oko bílé jako padlý sníh. Jizva na tváři ukazovala, kde ho řála čepel, která mu oko oslepila. Mluvil samozřejmě svým jazykem, ale přesto jsem v jeho slovech vycítil trpkost. Konečně se otec Bledod otočil zpátky k Æthelstanovi. „Co by si princ od Gruffudda přál?“ zeptal se.

„Chci slyšet, co mi může nabídnout,“ odpověděl Æthelstan. „Čím by chtěl život svého syna vyvážit? Stříbrem? Zlatem? Koňmi?“

Následovala další porada ve waleském jazyce. „Gruffudd ti nenabízí zlato, pane,“ řekl kněz. „Chce ti zaplatit jménem muže, který ho najal.“

Æthelstan se zasmál. „To jméno znám už teď. Najal ho Cynlæf. Marníš můj čas, otče.“

„Nebyl to Cynlæf,“ ozval se tentokrát sám Gruffudd špatnou angličtinou.

„Samozřejmě že to nebyl osobně Cynlæf, kdo tě najal,“ řekl Æthelstan pohrdlivě. „Poslal někoho jiného, aby tě podplatil. Dábel má vždycky svého muže, který za něj dělá ďábelskou práci.“

„Nebyl to Cynlæf,“ trval na svém Gruffudd a dodal něco ve svém jazyce.

„Nebyl to Cynlæf,“ opakoval otec Bledod. „Cynlæf se o nás dozvěděl, teprve když jsme sem přišli.“

Æthelstan chvíli mlčel, pak se natáhl a sejmul svůj plášť z Bledodových ramen. „Pověz Gruffuddovi z Gwentu, že život jeho syna ušetřím a zítra v poledne bude moct odejít. Výměnou za to mi prozradí jméno mého nepřítelé a přidá k tomu zlatý řetěz, který mu visí na krku.“

Otec Bledod to přeložil a vůdce Walesanů zdráhavě přikývl. „Gruffudd z Gwentu souhlasí, princi,“ oznámil kněz.

„A ten řetěz dostane církev,“ dodal Æthelstan.

„*Earsling*,“ řekl jsem znovu tak tiše, aby to nedolehlo k princovým uším.

„A Gruffudd z Gwentu,“ pokračoval Æthelstan, „se mi musí zaručit, že jeho lidé se po celý rok zdrží nájezdů do Mercie.“ I s tím vyslovil vůdce Walesanů souhlas, třebaže chtít, aby Walesané přestali se svými loupeživými nájezdy, mělo podle mého názoru stejný smysl jako žádat, aby celý rok nepršelo. „Setkáme se znovu zítra,“ ukončil Æthelstan vyjednávání.

„Zítra, *edling*,“ řekl Gruffudd. Otočil se a následován svými muži a otcem Bledodem odcházel. Sněžení houstlo a vločky vířily v záři táborových ohňů.

„Někdy je mi zatěžko uvěřit, že Walesané jsou křesťané,“ poznamenal Æthelstan, když se za nimi díval.

Usmál jsem se. „V Dyfedu vládne král jménem Hywel. Líbil by se ti.“

„Ano, už jsem o něm slyšel.“

„Je to dobrý muž,“ prohlásil jsem a samotného mě překvapilo, jak upřímně jsem to mínil.

„A křesťan,“ dodal Æthelstan uštěpačně.

„Řekl jsem, že je dobrý, ne dokonalý.“

Æthelstan se pokřižoval. „Zítra musíme být všichni dobří a ušetřit život toho Walesana.“

A dozvědět se jméno našeho nepřítele, pomyslel jsem si. Měl jsem sto chutí se vsadit, že ho znám už teď, ale zcela jistý jsem si nebyl. Zato jsem si byl jistý tím, že toho muže jednou zabiju. Takže Walesan musel zůstat naživu, aby mohl Sas zemřít.

Edling byl waleský titul, který znamenal totéž jako náš *ætheling*, syn krále, který by měl na trůnu vystřídat svého otce. Gruffudd z Gwentu, patrně náčelník nějakého rodinného klanu, možná dokonce méně významný král, chtěl zřejmě Æthelstanovi zalichotit, protože tím, kdo nastoupí na trůn po králi Edwardovi, si nemohl být nikdo jistý. Æthelstan byl nejstarší syn, ale zlovolné pomluvy šířené církví trvaly na tom, že je nemanželského původu, takže téměř všichni wessexští ealdormani podporovali Ælfwearda, Edwardova druhého syna, u něhož nebylo o manželském původu pochyb. „Měli by udělat králem Wessexu mě,“ řekl jsem Æthelstanovi druhý den ráno.

Zatvářil se, jako bych ho něčím praštil přes hlavu. Možná ještě nebyl zcela probuzený a myslel si, že se přeslechl. „Tebe?“